

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1908, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 276. — ŠTEV. 276.

NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 24, 1926. — SREDA, 24. NOVEMBRA 1926.

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV

NEMŠKA VLADA JE KUPILA SOVRAŽNI LIST

Nemški zunanji minister dr. Stresemann je povedal državnozbornemu komiteju, da je kupila država list Allgemeine Zeitung. — List je bil kupljen s tajnim sklado.

BERLIN, Nemčija, 23. nov. — List Deutsche Allgemeine Zeitung, bivše glasilo Hugo Stinnesa ter v svoji notranji politiki odločno nacionalističen, je postal last nemške vlade. Večino delnic je kupila vlada aprila meseca tekočega leta od pruske države, ki je kupila list od Stinnesovih dedičev.

To je glavna vsebina pojasnila, katero je podal pred državnozbornim komitejem za zunanje zadeve zunanji minister Stresemann vspricho objav v Berliner Tageblattu, da dobiva Allgemeine Zeitung mesečno podporo v znesku 100,000 mark iz tajnega sklada, ki je na razpolago dr. Stresemannu ter državnemu kancelarju Marxu.

Stresemann pa ni pojasnil naslednjih presenetljivih točk:

— Kaj je bil cilj nakupa lista, ki ni le nasprotoval vladni politiki, pač pa bil tudi v napol umirajočem stanju? Zakaj je bil nakup, ki se je završil zadnjega aprila, pod kancelarstvom dr. Luthra zamolčan pred kancelarjem, dr. Marxom, ko je slednji nastopil vlado, in zakaj je nemška vlada kot lastnica lista dovolila, da je list nadaljeval s svojimi napadi na pruske državne oblasti?

Glasi se, da je informiral dr. Stresemann državnozborni komitej, da so uredniki tega lista obljubili, da ne bodo napadali inozemske politike države, a ničesar niso pojasnili glede stališča napram domačim zadevam.

Nakupna cena znaša baje osem milijonov mark, katere stavlja proračun na razpolago zunanjemu uradu ter kancelarju. Izdatki iz tega tajnega sklada niso podvrženi nikaki kontroli.

Cela stvar bo najbrž prišla na površje danes, ko bo imel dr. Stresemann svojo dolgo obljubljeni govor glede inozemske politike. Zunanji minister ni še nikdar nagovoril poslancev izza vstopa Nemčije v Ligo narodov ter izza časa, ko je sklenil poskusno uravnavo nemško-francoskih težkoč v Thoiry.

Ker ni obrodil sporazum, dosežen v Thoiry, nikakih sador in ker počivajo tozadevna pogajanja radi nezmožnosti, da se spravi na trg nemške železniške obligacije, dokler ne bo uravnano vprašanje francoskega vojnega dolga v Združenih državah, se bo tika govor Stresemanna najbrž v večji meri nemškega razoroženja kot pa splošnih političnih zadev.

Znano je, da je dr. Stresemann prepričan, da je mogoče rešiti vsa vprašanja, ki še obstajajo med nemškim zunanjim uradom ter medzavezniško kontrolno komisijo in da se bo vsled tega končalo poslovanje te komisije še pred kncom tekočega leta.

Nacionalistični člani komiteja za zunanje zadeve so sprejeli predlog vladnih strank, naj se prepusti nemški vladi odločitev glede vprašanja vojne krivde Nemčije.

Obtoženi se bodo najbrž izmazali.

Sosedje so podprli alibi Henry Stevensa. — Zdravnik je izjavil, da je Willie Stevens "neke vrste ženij". — 21 ljudi je pričalo v Hall procesu. — Trije so povedali, da jih je obiskal Stevens v noči zločina.

Osem prič je pričalo v prilog Henry Stevensa in ob času, ko je bila obravnava odgojena, so izjavili zagovorniki, da je dokazano "preko vsakega dvoma", da je bil Stevens šestdeset milijonov oburi, ko sta bila umorjena Rev. Edward Hall in njegova ljubica Mrs. Eleanor Mills.

Zastihanih je bilo eno in dvajset prič. Nekatere so precej omajale slučaj države proti Henry Stevensu, dočim so nadaljne podprle Willie Stevensa, ki je soobtožen. Na ta način so hoteli uglediti Willie Stevensu pot, da nastopi kot priča v svoji lastni zadevi. Mrs. Frances Stevens Hall, vdova umorjenega pastora se je smehljala. Pomožni generalni pravdnik Simpson si je na vse mogoče načine prizadeval, da porazi pričevanja, ki so se obračala proti njegovim trditvam.

Glavne med pričami, ki so podprle alibi Henry Stevensa, so bile Mrs. Charles Wilson in njeni dve hčerki, Elaine in Alice. Prisegle so, da je bil obtoženi v noči 14. septembra 1922 na njih porcu v Lavalette, N. J. ter izjavile, da je bilo to ob polenajstih. Država trdi, da je bil izvršen umor pod divjo jablano ob poldvanajstih.

Vse te priče so tudi izpovedale, kje se je mudil Henry Stevens naslednjega dne. Miss Alice Wilson je pričala, da je videla Stevensa na morsk obali ob sedmih zjutraj. Njena povest je v polni meri soglašala s povestjo, katero je povedal Stevens sam, ko je pričal v soboto.

Prva oseba, ki je omajala alibi obtoženega, je bila Mrs. Eva Evanson, ki je služila kot kuharica na domu Rev. Halla ob času umora. Izjavila je, da je bila dne 14. septembra 1922 doma do sedmih zvečer, nakar je odšla. To pričevanje je omajalo povest Mrs. Marie Demarest, ki je nastopila za državno pravdnitvo ter izjavila, da je videla Stevensa v New Brunswicku malo pred deseto uro naslednjega dne, 15. septembra.

Senator Simpson je skušal omajati pričevanje kuharice, a jo je mogel zanesti le v površna protislovja. Izjavila je, da ni nikdar govorila z nobenim o tem slučaju, a je nato priznala, da jo je zasljal nekoč neki časnikarski poročevalec.

Senator Simpson je skušal dokazati, da se je skrivala pred državnim pravdnitvom, a izvedel od nje, da je bila bolna.

Nadaljna priča je bil Howard Price iz Philadelphije. Navzočnost Henry Stevensa v Lavalette je spravljal še v večji stik z uro umora. Rekel je, da je bil v Lavalette dne 14. septembra in da je pogledal na svojo uro, ko je šel Stevens od daleč mimo njega. Ura je baje kazala deset in osem in petdeset minut. Zpomnil si je datum radi avtomobilske nesreče, ki se je pripetila dotičnega dne.

Nadaljna priča je bil ribič Applegate, ki je baje njel dotičnega dne šest funtov težko ribo. Podprl je povest svoje žene, ki je pričala pred njim in pomožni generalni pravdnik Simpson ni mogel omajati njegove izjave.

Petnajsti dan obravnave v Hall-Mills procesu je spravljal dan naslednje razvoje:

Osem prič je podprlo alibi Hen-

Zastran postavnega praznika "ZAHVALNEGA DNE" ne izide jutri "Glas Naroda". Prihodnja številka izide v petek dne 26. novembra.

Uprava Glasa Naroda.

Organiziranje pisarniških uslužbencev.

Organizacija pisarniških uslužbencev je potrebna, ker plačujejo v tem poklicu sramotno nizke plače.

Iz poročila državnega delavskega departamenta v Massachusettsu je razvidno, da so se delodajalci v državi v največji meri poslužili dejstva, da niso uradniški uslužbeni organizirani in da jim vsled tega plačujejo sramotno nizke plače. Iz poročila je razvidno, da dobiva pretežna večina teh uslužbencev manj kot \$25 na teden. Skoro trideset odstotkov dobiva manj kot dvajset dolarjev na teden. Preiskava vključuje 22,473 clerikov, stenografov, agentov in knjigovodij v bankah, prodajalnah, tvornicah in v javnih napravah.

Nizke plače teh uradniških uslužbencev pridejo še bolj v poštev, če se izključi managerje, glavne uradnike ter druge dobro plačane uslužbenice. Slabše plačani delavci, med njimi osemdeset odstotkov žensk, dobivajo manj kot \$25 na teden in petdeset odstotkov dobiva manj kot \$20 na teden. Približno 60 odstotkov vseh moških in ženskih uslužbencev dobiva manj kot \$25 na teden.

Sekcija stenografov kaže, da dobiva 70 odstotkov ženskih uslužbencev manj kot \$20 na teden. Približno 60 moških dobiva manj kot \$30 na teden.

Položaj v Avstriji.

DUNAJ, Avstrija, 22. novembra. — Avstrija ne more še nadalje obstajati v položaju, v katerem se nahaja sedaj. Na Dunaju ne zapirajo svojih vrat le kavarnu in restavracije, temveč tudi stare trgovine. Ono malo denarja, katerega imajo ljudje, jim vzame vlada, da vzdržuje velikansko armado civilnih uslužbencev, ki so se nastanili v Avstriji iz različnih dežel, ki so bile odtrgane od Avstrije. En moški med desetimi je državni uslužbenec ter ga je treba plačati.

Smrti skok s spomenika.

WASHINGTON, D. C., 23. nov. V teku šestdesetih ur je skočil večer drugi moški z okna Washingtonovega spomenika iz višine 500 čevljev na cestni tlak ter obležal mrtve. V pretekli soboti je izvršil na ta način samomor neki vojak, ki je živel v tukajšnji vojaški bolnici.

ry Stevensa in tri teh so prisegle, da je govoril osem minut pod izvršenem zločinu na porcu, šestdeseta milijonov od pozorišča umora.

Zdravniki so izjavili, da je Willie Stevens "več kot normalne inteligence" in da je "neke vrste ženij".

Zagovorniki obtoženih so zanimali, da se je našlo uro umorjenega pastora, teh izjavili, da bodo danes vpriporili oster napad na dokaze države glede odtisov prstov.

Mrs. Jane Gibson se dobro počuti, soglasno z zdravniki, ki so zanimali poročilo, da umira.

Obravnava proti Fallu in Dohany-ju.

V Washingtonu se je pričel proces proti prejšnjemu tajniku Fallu ter petrolejskemu magnatu Doheny. — Oba sta obdolžena zarote, da osleparita vlado. — Porota je popolnoma ločena od ostalega sveta.

WASHINGTON, D. C., 23. nov. Dejanski pričetek postopanja proti Albertu Fallu, ki je bil minister za notranje zadeve za časa predsedništva Hardinga ter proti californijskemu petrolejskemu magnatu Edvardu Doheny-u, je bil določen na danes zjutraj ob desetih. Oba sta obtožena, da sta se zarotila, da osleparita zvezno vlado pri oddaji mornariških petrolejskih vrelcev v Elk Hills, Cal. Izbrani porotniki so naslednji: Henry J. Briggs, arhitekt; Henry Byres, voznik; Clinton Carver, polagalec cevi; George Cobb, clerk; Winfield Martindill, clerk; Alfonz Parker, prodajalec listov;

Chester Parker, trgovec z mešanim blagom; Vernon Snow, trgovski arhitekt; Stephen Vermillon, clerk; Christian Vogel, električar.

Na predlog predstavitelja obtožbe je določilo sodišče, da mora biti zaprta porota preko sobote in nedelje, dokler bo trajal proces. Domneva se, da bodo razprave končane šele krog Božiča.

Vodilni obtožitelj je prejšnji zvezni senator Pomerene iz Ohija.

Policist spoznal dva napadalca.

Policist je pred svojo smrtjo identificiral dva napadalca. — Aretirana sta pripadala tolpi, ki je izvršila razne napade.

Policist Frank Dazkiewicz je umrl večeraj v Long Island bolnici na posledičah strelne rane, kateri se je pridružila nato še pljučnica. Dazkiewicz je drugi policist, katerega so v petek ponoči ranili banditi v Brooklyn Heights. Malo pred svojo smrtjo je identificiral Dazkiewicz šoferja morilnega avtomobila, Joseph Lacurto ter predvečernjim aretiranega John de Michaelsa, ki je znan v nižinah življenja kot "King Mike", kot dva svojih napadalec. Even-tualna identifikacija tretjega o-

RESNICA GLEDE GARIBALDIJA

Pariško časopisje je prepričano, da je tajna služba razkrila presenetljive dokaze o njegovih spletkah. — Vsled teh dokazov je bil izpremenjen položaj cb meji. — Namigavanja časopisja.

PARIZ, Francija, 23. novembra. — Istočasno z ugotovljenjem dejstva, da je imel polkovnik Ricciotti Garibaldi tesne osebne stike s prejšnjim italijanskim socijalističnim poslancem Zanibonijem, ki se nahaja sedaj v ječi pod obtožbo, da je skušal zavratno umoriti Mussolinija, zahteva sedaj pariško časopisje vedno bolj odločno popolno resnico glede mahinacij Garibaldija v Franciji.

Jasno je, da ima francoska tajna služba nove in senzacionalne dokaze o aktivnostih Garibaldija kot tajnega agenta italijanske fašistovske policije, sodeč po številnih migljajih v listih, kljub trdovratnemu molku vseh, ki so v stiku s francosko tajno policijo.

Tako je naprimer komunistični listi Humanite, ki se najbolj zavzema za afero Garibaldija, povsem odkrito ugotovil, da bosta v kratkem izvršeni dve aretaciji presenetljivega značaja v zvezi s preiskavo, ki se vrši sedaj in da bodo prišla takrat na dan imena oseb, katere bodo aretirali in ki so v tesnih stikih z Garibaldijem. Isti list dostavlja, da je mogoče najti dokaze, da je poslal sam Garibaldi italijanskega odposlanika k španskemu ministrskemu predsedniku Primu de Riveri s svarilom glede zadnje katalonske republikanske zarote proti španski monarhiji in da se je ta odposlanik po zavrnjenju svoje naloge vrnil v Italijo, kjer je bil zavratno umorjen.

V zvezi s tem so razkrili, da je bila francoska prihodoma italijanskega odposlanika. Vsled tega je obvestila španskega diktatorja en dan pred ga je lahko francoska policija v najkrajšem času zatrla zaroto v kali. Italijanski odposlanik je bil več kot presenečen, ko ga je obvestil Primo de Rivera, da je izvedel že en dan poprej za zaroto in da je napravil svoje korake.

Najbolj zanimiva osebnost v zadevi Garibaldija pa je madama Ferrante della Rosa, prijateljica Garibaldija, katero so številni smatrali za njegovo ženo. List Journal je posvetil večeraj skoro dve koloni slikovitemu opisu njene kariere v različnih glavnih mestih, ko je bila stara 20 let ter poročena nekim Italijanom po imenu Ferrante, dokler se ni seznanila z Garibaldijem.

sumljenega, 47 let starega Roberta Tates je bila prepričana vsled smrti policista.

Lacurto in de Michaels sta že priznala, da sta bila v morilnem avtomobilu, a sta oba odločno zanikala, da sta streljala na policista. De Michaels je priznal, soglasno s policijo, da se je udeležil številnih roparskih napadov. Razven njega je pripadalo dotični tolpi še deset nadaljnjih, med temi tudi dva, ki sta se udeležila umora policistov.

Policija skuša napraviti zločinsko tolpo, kateri je pripadal de

Michales, odgovorno za roparski umor Frank Fruchtmanna, lastnika neke prodajalne na Ditmars Street v Brooklynu. De Michaels je izjavil, da se ni udeležil tega roparskega napada, čeprav je priznal, da se je udeležil v dotični noči številnih drugih napadov.

Pozno večeraj zvečer je aretirala policija 25 let starega Antonija Marchia, o katerem je izpovedal Lacurto, da je prodajal banditom orožje ter ga hranil, kadar ga banditi niso rabili.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da Vam bo ta ponudba ugajala, posebno če, ako boste vpoštevali svojo korist in našo zanesljivo ter točno postrežbo.

Dinarji		Lire	
Din.	500	\$ 9.45	Lir 100 \$ 4.85
Din.	1,000	\$ 18.60	Lir 200 \$ 9.40
Din.	2,500	\$ 46.25	Lir 300 \$ 13.80
Din.	5,000	\$ 92.00	Lir 500 \$ 22.50
Din.	10,000	\$ 183.00	Lir 1000 \$ 44.00

Za pošiljavo, ki presega Desettiso Dinarjev ali pa Dvatiso Lir dovoljujemo poseben znesku primeren popust.

Nakazila po brzojavnem pisnu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške \$1.—

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street Phone: CORTLANDT 4687 New York, N. Y.

Posebni podatki.

Prislojblina za izplačila ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: \$25. ali manjši znesek 75 centov; od \$25. naprej do \$300. po 3 cente od vsakega dolarja. Za večje svote po pismenem dogovoru.

Stanje francoskega franka.

PARIZ, Francija, 22. novembra. Pretekli teden bo prešel v zgodovino z ozirom na bodoče stališče francoskega franka na mednarodnem trgu.

Javnost je zelo vznemirjena vspricho prehitrega naraščanja vrednosti franka, ki je dosegel svojo najnižjo vrednost dne 21. julija tekočega leta. Nezaposlenost se je pričela prikazovati in zmanjšal se je tudi obseg izvozov. Vlada je sklenila vsled tega, da bo preprečila nadaljno povišanje vrednosti franka, kot je v preteklih letih preprečila senzacionalno padanje vrednosti franka.

Ameriški premog v Angliji.

LONDON, Anglija, 23. novembra. — Prebivalci Londona kuhajo in kurijo v zadnjem času v glavnem s plinom, katerega se pridobi iz ameriškega premoga. V okraju londonske Gas Light and Coke Company se nahaja 1,250,000 odjemalcev. Importirani ameriški premog stane približno \$20 za tono. V zadnjem času se porabi tukaj več plina kot se ga je porabilo kdaj poprej. Številni tisoči so si nabavili plinske peči, ko se je pojavil prvi mraz ter je objavila vlada, da je mogoče dodeliti vsaki družini vsled stavke premogarjev le sto funtov premoga na teden.

XV. konferenca ruske komunistične stranke.

Letošnja konferenca ruske komunistične stranke se je otvorila dne 26. oktobra in se zaključila 3. novembra. Udeleževalo se je 817 delegatov; predsedstvo, ki si ga je konferenca izvolila, je sestajalo iz 37 članov; med njimi ni bil zastopan niti en član opozicije, kar je znak, da Stalinova večina glede opozicije ne pozna nikake sentimentalnosti.

Poglavitni ali vsaj najaktualnejši predmet, a katerim se je imela baviti konferenca, je spopad med večino in opozicijo. Izid spopada je znan; konferenca je imela le nalogo zavzeti stališče k vladnim odredbam, ki so se izvedle zoper opozicijske voditelje. — V sovjetskem tisku se je naglašalo, da se nahaja zmagovita večina sedaj, ki je opozicija faktično kapitulirala in se podvrgla strankini disciplini, ne da bi v načelnem oziru preklecala svojo ideologijo, pred nalogo, tudi v teoretičnem pogledu prisiliti opozicijo da uvidi in prizna svojo zmoto ter kapitulira tudi načelno. Ni bilo dvoma, da bo to najtežja naloga, zakaj preden se doseže soglasje med političnimi naziranjmi tako srditih nasprotnikov, kakor si stojijo nasproti v komunističnih vrstah, se bodo vršile še neštete besedne bitke. Zelo verjetno je pa bilo, da bo vlada s svojo ideološko ofenzivo imeti bazo za nadaljnji pritisk na opozicijo, katere voditelji ostanejo razen Trockega, ki odleti iz politbura, in razen Zinovjeva, ki mora zapustiti predsedniško mesto v tretji internacionali, na svojih pozicijah. Očividno se pa opozicija ipak še ni smatrala za povsem premagano in je upala, da bo mogla v idejnem pogledu doseči to, česar ni mogla doseči v praktični borbi. Za sedaj je opozicija premagana, ali uničena ni; in dejstvo, da jo je zmagovalna večina pustila ipak na dosti vplivnih mestih, kaže, da si vendar ne upa z možni, katerih imena so še imenovala vedno skupaj z Leninom, postopati tako kakor z njenimi običajnimi somišljeniki in pristaji. Na sedanji konferenci, na kateri je opozicija še pred dobrim mesecem nameravala doseči priznanje prava na snovanje frakcije v stranki, so se vsekakor postavile tudi osnove glede teoretične borbe z opozicijo. Petnajsti kongres boljševiške stranke je sankcioniral vse odredbe Stalinove večine glede opozicije.

Od dosedanjih referatov na konferenci je posebno zanimiv on, ki v sovjetski zunanji politiki. Referent je sestavil svoje poročilo zelo optimistično. Govoril je o trojni fronti, na kateri se bori sovjetska Rusija s svojim nasprotnikom, kapitalizmom; seveda se smatra komunistična Rusija zmagovita na vseh treh. Toda posebno evidentna ta zmagovitost ni. — Razen s pogodbo z Nemčijo ni dosegla sovjetska politika nikakih uspehov na zunaj; pa še glede Nemčije je uspeh kaj majhen. Saj ni mogla zabraniti, da ne bi nemška vlada proglašila izvedla svojega pristopa k Zvezi narodov. O sovjetskem načrtu postaviti ti tri zahodne Zveze narodov, so se pojavili šele prvi glasovi. Angleška svetovna fronta stoji neomajana. Tudi rudarski štrajk se v dosedanjem poteku, kakor tudi je povzročil hudo krizo v Angliji, ne more govoriti kot o izrazitem komunističnem uspehu. Zelo je celo mogoče, da postane končno neuspeh. Edino kitajska notran-

ja vojna bi se mogla do neke mere označiti kot boljševiški uspeh. Toda tudi v presoji tega uspeha je potreba skrajne previdnosti. Še pred dvema mesecema je bila situacija taka, da je vse kazalo na popolni polet ruske orijentacije v Kini in kakor je vojna sreča tamkaj spremenljiva, imamo lahko čez dva meseca zopet položaj, ki se sovjetska vlada nikakor ne bo mogla veseliti. Naprimer v odnosih do Čangtsolina je mogoče govoriti samo o sovjetskem porazu, kakor se je pokazalo v aferah radi vzhodnokitajske železnice. Niti v zadevi finančnega posojila, ki je za Rusijo tako važno ni bilo mogoče doseči uspeha. V vnanji politiki tedaj leto, ki je preteklo iz zadnjega kongresa, ne more veljati za srečno.

KASelj IN HRIPAVOST

Kaselj in hripavost pozna vsa kdo.

Kaselj je takozvan reflektoričen pojav. Kak zunanji ali pa tudi notranji dražljaj sluznic dihalnih organov, nosa, goltane, sapnika, bronhij se dovede potom finih živcev dihalne muskulature. Krčevite kontrakcije te muskulature povzročajo nato gibe in sum kašlja. Naravni smoter tega procesa je večinoma odstranitev inorodnih stvari (Fremdkörper) s površine dihalnih organov. Da pa se izlove refleksi, in razen Zinovjeva, ki mora zapustiti predsedniško mesto v tretji internacionali, na svojih pozicijah. Očividno se pa opozicija ipak še ni smatrala za povsem premagano in je upala, da bo mogla v idejnem pogledu doseči to, česar ni mogla doseči v praktični borbi. Za sedaj je opozicija premagana, ali uničena ni; in dejstvo, da jo je zmagovalna večina pustila ipak na dosti vplivnih mestih, kaže, da si vendar ne upa z možni, katerih imena so še imenovala vedno skupaj z Leninom, postopati tako kakor z njenimi običajnimi somišljeniki in pristaji. Na sedanji konferenci, na kateri je opozicija še pred dobrim mesecem nameravala doseči priznanje prava na snovanje frakcije v stranki, so se vsekakor postavile tudi osnove glede teoretične borbe z opozicijo. Petnajsti kongres boljševiške stranke je sankcioniral vse odredbe Stalinove večine glede opozicije.

Od dosedanjih referatov na konferenci je posebno zanimiv on, ki v sovjetski zunanji politiki. Referent je sestavil svoje poročilo zelo optimistično. Govoril je o trojni fronti, na kateri se bori sovjetska Rusija s svojim nasprotnikom, kapitalizmom; seveda se smatra komunistična Rusija zmagovita na vseh treh. Toda posebno evidentna ta zmagovitost ni. — Razen s pogodbo z Nemčijo ni dosegla sovjetska politika nikakih uspehov na zunaj; pa še glede Nemčije je uspeh kaj majhen. Saj ni mogla zabraniti, da ne bi nemška vlada proglašila izvedla svojega pristopa k Zvezi narodov. O sovjetskem načrtu postaviti ti tri zahodne Zveze narodov, so se pojavili šele prvi glasovi. Angleška svetovna fronta stoji neomajana. Tudi rudarski štrajk se v dosedanjem poteku, kakor tudi je povzročil hudo krizo v Angliji, ne more govoriti kot o izrazitem komunističnem uspehu. Zelo je celo mogoče, da postane končno neuspeh. Edino kitajska notran-

ja vojna bi se mogla do neke mere označiti kot boljševiški uspeh. Toda tudi v presoji tega uspeha je potreba skrajne previdnosti. Še pred dvema mesecema je bila situacija taka, da je vse kazalo na popolni polet ruske orijentacije v Kini in kakor je vojna sreča tamkaj spremenljiva, imamo lahko čez dva meseca zopet položaj, ki se sovjetska vlada nikakor ne bo mogla veseliti. Naprimer v odnosih do Čangtsolina je mogoče govoriti samo o sovjetskem porazu, kakor se je pokazalo v aferah radi vzhodnokitajske železnice. Niti v zadevi finančnega posojila, ki je za Rusijo tako važno ni bilo mogoče doseči uspeha. V vnanji politiki tedaj leto, ki je preteklo iz zadnjega kongresa, ne more veljati za srečno.

V drugi vrsti so omeniti kemične izpremembe in primari zrak. Vsako onesčičenje zraka potom prahu ali plinov, takozvani slabi zrak prenapolnjenih ali ne dobro ventiliranih prostorov, zavzore, izzvati kašljanje. Kdor ima vsled svojega poklica v takih lokalitah mnogo opraviti, trpi na kroničnem katarju v goltanu. Govorniki, pevci, igralci, ljudje, ki morajo svoj glas napejati ter se morajo udeleževati v takem zraku, trpe, če niso utrjeni, prav posebno na kašlju.

Tudi vpliva kačenja ni podcenjevati. Kronični katar kadilcev je splošno znano; toda kadilci obdržijo rajši katar, kot pa bi pustili pušenje vsled česar se ta katar ne da ozdraviti. Vsekakor pa lahko postane to zlo tako intenzivno, da ne preostane drugega kot začasna abstinencia.

Gledališče-Glasba-Kino

ALL STAR CAST V KOMEDIJI "STARI GREHI".

Po dolgem študiranju vlog v tej izborni komediji, in oseb, ki jih ima na razpolago dramatično društvo "Ivan Cankar" se mi je posrečilo razdeliti vlog tako izorno, da ji je uspeh zagotovljen. Osebe same so najbolje "Cankarjeve" moči, tako da bo to brezdvomno ena najboljših predstav dramatičnega društva "Ivan Cankar".

Igra "Stari grehi" bi tudi lahko imela naslov "Trije očeti in ena hči".

Vloge teh treh srečnih očetov in še srečnejše hčerke imajo g. Truger, g. Danilo in g. Gorshe.

G. Trugerja že dolgo nismo videli v našem buncu in pa izborna moč je. Torej dvakrat dobrodošel!

Drugo peresce v tej detelji, ki je celo ljubila v kompaniji, bo tvoril g. Danilo. Kdor pozna njega, mi mora pritruditi, da ako bo imel on opraviti z grehi, pa naj bodo stari ali novi, mora biti O. K.

Evj vam tretje peresce g. Gorshe. Režiser je videl, kako je poklekaval pred "Čarlijevo teto" in jo plaval in si mislil, gotovo bo izborno mešal stare grehe. Ne dvomno!

Hčerka teh treh očetov bo gđ. Emica Oblakova. Lepa, ljubezniva, srčkana, prijazna in pridna bo. Na saj ni čuda, če je po vsakem nekaj dobila, mora biti več kakor dovolj!

G. Karol Segulin bo pa ljubimec te naše rožice s tremi očeti. Gotovo se zanaša, da bo dobil z njo tudi trojno doto. Sure Mike!

Mislite si žensko 35 let v kričavi toaleti, nemirnih gest z nanosnikom. Je kakor general, je kakor detektiv, kakor zmagaj, a kuharica brez primere in njen god je na dan Sv. Terezije. To je g. Nimrodova, njeno vlogo pa ima gđ. Marica Grillova. Kaj še! Kje je igrala? Cele litanije! Kako! Saj jo poznate kot eno najboljših Cankarjevih moči. Sama pa pravi, da ni še imela tako izborne vloge. Verjamem!

Njej bo dajala kontro gđ. Jenne Dagarinova v vlogi g. Sušova. Je vdova, ta Sušova po e. kr. uradniku ter uživa penzionček. Odevetela lepota, potončica, domišljava, koketna in priljubljena ter govori šušljaje. Sitnežem obljublja vse, ampak — po poroki. Je namreč poštena vdova, strela me puhnila!

Po petih letih bomo zopet imeli priliko videti na odru go. Zofko Birkovo. Po prvotnem načrtu bi se imela ta komedija vprizoriti šele februarju ali mareu, a ker je v njej vloga kakor nalašč za njo, se je repertoar spremenil. Kdo se ne spominja njene Katarine Bradje v "Ciganih" in mnogo drugih? Ampak vse to je bilo v Birkovi dvorani na malem odru. To pot pa jo bomo prvič videli na velikem odru S. N. Doma. Prepričan sem, da boste zadovoljni vi in ona. Vi z njeno Katro, a ona z odrom. Vloga ki jo ima je izborna, prvovrstna, in v njenih rokah jamči popolni uspeh.

Njej bo šladi in grenil ure g. France Pesen. Tudi njega že dolgo niste videli med "Cankarjevi". Boštajna je mufal v Collinwood. Ampak režiser je videl, da je vloga kot nalašč zanj, a on za vlogo, pa je pritisnil na vse instrumente, da je le vzel. In če vam na tihoma povem, da se bo oženil in da njegova boljša polovica (ga. Birkova) zahtevala "divors" takoj po prvi noči, je menda dovolj. Kaj je vzrok? Stari grehi? Mogoče!?

Vsebine igre ne bom natančneje opisoval. Pridite, da vidite, kakar bodo vsi gori omenjeni instrumenti pričeli svirati v čast in nečast starim grešnikom in grešnicam a v zabavo in smeh, smeh, da ako ne bo stolov, bo v resnici vse na tleh!

Ne pozabite 28. novembra ob 2. uri popoldne in 7.30 zvečer na odru Slovenskega Narodnega Doma. Po večerni predstavi ples. Steblaj, režiser.

DRAMA BIVŠEGA ADMIRALA

Te dni se je v Gradcu odigrala krvava zakonska tragedija. Bivši viceadmiral Teodor Skerl plemeniti Schmidtheim in njegova žena Ema sta že 13 let živel v srečnem in harmoničnem zakonu. Njega dne zvečer je čula služkinja iz spalnice dva zamolka poka, katerim pa ni pripisovala posebne važnosti. Ko se pa drugo jutro zakonec nista pojavila, so s silo odprli vrata. Na postelji je ležala admirala žena z globoko rano na seneli, v naslonjaču je sedel njen mož, ki je krvavel iz ust. Policijska komisija je ugotovila, da je admiral Skerl najprej ustrelil svojo ženo, nato pa si je sam končal življenje.

Pokojna sta zapustila več pisem, iz katerih je razviden vzrok tragedije. Gospa Skerlova je že dolgo časa bolela, pred kratkim pa jo je zadela kap, ki je povzročila otrpjenost hrbtenice in nog. Njeno stanje je postajalo od dne do dne slabše in mož je bil popolnoma obupan, zlasti, ker je tudi sam bolehal na sladkorni bolezen. Zato sta se zakonec domenila, da gresta prostovoljno v smrt. Pokojni viceadmiral Sker je bil v Avstriji znan vojaški funkcionar, ki je igral v mornarici precej važno vlogo. Služboval je večinoma v Pulju.

Ljubavni par pod lokomotivo. V Klosterneuburgu v Avstriji se je te dni odigral tragičen slučaj. Na železniški progi so našli strahovito razmesarjeno truplo nekega možkega in neke ženske. Policija je ugotovila, da gre za 20 letnega vojaka Viktorja Csurodo in 20letno služkinjo Ano Schober. Motiv strašnega samomora mladega parčka je bila nesrečna ljubica.

JAVNA ZAHVALA.

Podpisana se iskreno zahvaljuje Slovenski Narodni Podporni Jednoti, za točno in hitro izplačano usmrtnino za pokojnega mojega soproga, Anton Štrukelj-u, v Barberton, Ohio, za trid in poštvalnost in oskrbo mojega soproga za časa njegove mučne bolezni.

Še enkrat vsem iskrena zahvala. Tebi dragi in nepozabni soprog, pa naj bo lahka tvoja gruda! Ig. Studenec pri Ljubljani, Slovenija, Jugoslavija, dne 30. oktobra 1926.

Rózažija Štrukelj, soproga. Frank, Stanko in Tony Štrukelj, sinovi.

ZAKAJ TRPETI?

Revmatične, nevralgične in bolečine v mišicah so hitro odpravljene s primerno uporabo:

PAIN-EXPELLERJA

Trenutno zmanjka v pak. in. št. 2. Glejte, da dobite pravega — ali drugega — vedno kot 50 let. Zahtevajte SIBRO trznilsko znamko.

BRATOVŠČINA MOLČEČIH

Poznamo bratovščino sv. Luke, ki vklepa svoje privržence v zakonski jarem, in druge bratovščine, o bratovščini molččih pa prihajajo vesti prvič iz Italije, gromovniške dežele govornikov in slavošpevov.

Mussolini, ki je dober in vse govornik, je dal s svojo govorniško spretnostjo svojim rojakom prej slab nego dober vzgled. Vsi politični pristaji so ga posebno v zadnjem času začeli posnemati — z jezikom. Vsakdo je hotel in skušal doseči voditelja in ta tekma je končno zavzela take dimenzije, da je začela presedati samemu Mussoliniju. Naenkrat je občutil, da ga tekmovalanje v govorniški spretnosti ogroža in mu streže po slavi. In v ta namen je odredil tole:

Strankino tajništvo mora razposlati vsem pokrajinskim in krajevnim organizacijam okrožnice, v katerih se pozivajo funkcionarji, naj se v prihodnje drže bolj kratkih in zmernih besed. Pompozni slovar, veli okrožnica, je treba na vsak način skrajšati. — Vsak govornik naj se omeji samo na suha dejstva, na datume, in naj ne troši besed zaman.

Na koncu priporočila okrožnica čisto resno, naj se mesto govorniških gromovnikov rajši osnuje bratovščina molččih. Ta bi Italiji koristila mnogo več nego poplava kričavcev, ki menijo očividno, da se popravi stanje dežele z besedami mesto z dejanji.

IZNAJDLJIVI STRAŽNIK

Mlada Margareta Schneider iz Lohra na Meni (Nemčija) je imela srčne težave. Za take boleznijo slovi baje kot najboljšje zdravilo voda, in tudi Margareta je sklenila, da se ga posluži. Nesrečna devotka je torej skočila v vodo.

Slučajno se je nahajal v bližini vode neki stražnik, ki pa k nesreči ni znal plavati. Zato tudi ni mogel planiti v reko, kakor se stražniku v takih prilikah spodobi. A bil je brihtne glave in si je vedel pomagati. Potegnil je izza pasa revolver, nameril Margareti naravnost v obraz in zavpil: — Če pri priči ne splavate na suho, bom streljal!

In Margareta je znala plavati, sicer najbrž ne bi bila skočila v vodo. Kot dobra Nemka pa je imela veliko spoštovanje pred uniformo, še posebej pred čuvarjem javnega reda. Vsa v strahu je začela plavati proti bregu in srečno dospela na suho.

Stražnik jo je pričakoval na obali z nabitim samokresom. Prijel je premurlo devotko za roke, spravil orožje za pas in odvedel nesrečno deklino k njenim staršem.

JAVNA ZAHVALA.

Podpisana se iskreno zahvaljuje Slovenski Narodni Podporni Jednoti, za točno in hitro izplačano usmrtnino za pokojnega mojega soproga, Anton Štrukelj-u, v Barberton, Ohio, za trid in poštvalnost in oskrbo mojega soproga za časa njegove mučne bolezni.

Še enkrat vsem iskrena zahvala. Tebi dragi in nepozabni soprog, pa naj bo lahka tvoja gruda! Ig. Studenec pri Ljubljani, Slovenija, Jugoslavija, dne 30. oktobra 1926.

Rózažija Štrukelj, soproga. Frank, Stanko in Tony Štrukelj, sinovi.

ZAKAJ TRPETI?

Revmatične, nevralgične in bolečine v mišicah so hitro odpravljene s primerno uporabo:

PAIN-EXPELLERJA

Trenutno zmanjka v pak. in. št. 2. Glejte, da dobite pravega — ali drugega — vedno kot 50 let. Zahtevajte SIBRO trznilsko znamko.

VABILO na PLESNO VESELICO

z VINSKO TRGATVIJO

katero priredi

Dr. Zvon št. 70, J.S.K.J., Chicago, Ill.

DNE 27. NOVEMBRA 1926,

v NARODNI DVORANI

RACINE AVE in 18th CESTA

Začetek ob 8. uri zvečer.

Vstopnina 50c.

Za vsestransko potrebo jamči.

ODBOR

JUGOSLOVANSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Ely, Minnesota

Edina nepristranska slovenska podporni jednota v Ameriki. Nobeno vmešavanje v verska ali politična vprašanja. Sto procentov BRATSKA organizacija z eno blagajno in enim geslom: VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE. Nad sto odstotkov solventna, ima približno devet sto tisoč dolarjev premoženja in sedemdeset tisoč članov v obeh oddelkih, Zavaruje za bolnišniško podpora, poškodbe in smrtnino. Citajte njeno glasilo "Novo Dobo", širite pravo bratstvo in pristopajte k pravi bratški podporni organizaciji JSKJ.

Osem članov zadostuje za novo društvo. Pisite po poljsnili na glavnega tajnika: — Joseph Pishler, Ely, Minn.

JADRANSKA PODUNAVSKA BANKA

Beograd, Dubrovnik, Kotor, Kranj, LJUBLJANA, Maribor in Split.

ČISTO JUGOSLOVENSKI ZAVOD

Delniška glavica Din 120,000,000

Vloge na hranilne knjižice in tekoče račune " 200,000,000

Na vloge plača najugodnejše obresti, nakazila izvršuje najhitreje in najtočnejše.

Zahtevajte od Vašega bankirja, da Vam izda ček ali money order na JADRANSKO PODUNAVSKO BANKA

ali pod njeno zaščito na 380 njenih vez in afilacij v Jugoslaviji.

Vaše pošiljke adresirajte:

JADRANSKO PODUNAVSKO BANKA LJUBLJANA, JUGOSLAVIJA

KNJIGE VODNIKOVE DRUŽBE in BLAZNIKOVE PRATIKE

bodo dospele te dni iz domovine.

Cena štirim Vodnikovim knjigam je \$1.50.

Kakorhitro jih dobimo, bomo objavili v listu.

Najprej jih bomo poslali onim, ki so jih že naročili.

Blaznikova Pratika stane 25c.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

ROJAKI, NAROČITE

Slovensko - Amerikanski Koledar

za leto 1927.

Letos ima jako bogato in zanimivo vsebino.

Razen poučnih člankov in povesti vsebuje besedilo nove "Priseljeniške postave."

STANE 50 CENTOV

s poštino vred.

Ker smo ga tiskali le omejeno število, naj ga vsak čimprej naroči, da ne bo brez njega.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, New York

NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA"

Za površne bolečine rabite

SEVERA'S Gothardol.

Zanesljivi hitri liniment. Popularno zdravilo od leta 1861.

50c in 60c.

Napredni vzporedni po likarnah. W. F. SEVERA CO., NEWARK, N. J., U.S.A.

BELA NOĆ.

ZGODOVINSKI ROMAN.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

36

(Nadaljevanje.)

Vsi so odšli, razven Marto Ivanovne in Orlova. Dolgo je stal, zatopljen v misli. Vrata, vodeča v spalnico Katarine, so se odprla. Vstopila je carinja, v beli spodnji obleki, preko katere je nosila odprto, temnozeleno, baržunasto obleko. Njena lica so bila rdeča od spanja in rjavilase so se ji vsipali do kolen.

Stal je daleč od nje, ne da bi se premaknil. Njegove oči pa so gorele njej nasproti in težko je dihal.

— Ena, — je rekla carinja Orlovu, lahno očitaše. — Zakaj me niso zbudili?

— Čas ni še prišel, veličanstvo, — je odvrnil.

— Kje so prijatelji?

— Odšli so nazaj v Petrograd.

Presenečena je obstala.

— Zakaj?

Orlov je stopil proti njej.

— Ura odločitve je prišla. Vaše veličanstvo naj mi sledi v glavno mesto.

Na lahno je zakričala.

— V tej noči?

— Da.

Vsa harva je izginila z njenega obraza in negotovo se je ozrla vanj.

— Zakaj tako hitro?

— Izdajstvo.

Katarina se je stresla.

— Tako nenadno? — je vprašala obotavljaje.

— Dovolj dolgo sem čakal.

Negotovo se je ozirala po sobi naokrog.

— In nobene druge izbire? — je vprašala še bolj negotovo.

— Kronana ali pa zakopana v samostanu — je odvrnil trdo.

Vaše veličanstvo naj si izbere.

Katarina je omahnila na stol, kot da je noge več ne nosijo.

— Sanjala sem o tej uri, — je zašepetala, — sanjala ter hrepenela po njej. Sedaj pa, — ne zaničujte me raditega, se bojim... Z omahujočim glasom je ponovila: — Bojim se!

— To vidim, — je odvrnil ledeno-mrzo.

Še enkrat se je ozrla vanj z nemo prošnjo.

— In nobene poti nazaj?

— Pojdite k carju, razkrijte mu naš načrt ter mu prisegite, da ste nas hoteli le preizkusiti. Mogoče vam bo vrjel, — mogoče.

Katarina je skočila na nogo.

— Ali me smatrate za tako slabo?

— Jaz smatram vaše veličanstvo za boječe, — je odgovoril ne-umisljeno. — In kdor nima poguma, je zmujen vsega.

Še vedno se je obotavljala Katarina.

— Pojdi spat, Marta, je rekla nato, kot da skuša pridobiti nekaj časa.

Komornica se je ji je vrgla pred noge.

— Veličanstvo, — je prosila, — pustite, da delim z vami nevarnost in bedo.

Katarina jo je dvignila, globoko ginjena.

— Poljubi me, draga, — ji je rekla nežno. — Pripravi vse, spremljala me boš.

In medtem, ko je Marta odhitla v spalnico, je stopila Katarina k vratom balkona. Jutranja zarja je stala na nebu in tibi mir je lezal preko srebrnega morja. Ropot spodaj v dvorani je potihnil.

— Kdaj se odpeljem? — je vprašala.

— Ob treh.

— Ter smo v Petrogradu?

— Ob petih.

— In potem? — je vprašala carinja, še vedno omahovaje.

— Garda pričakuje vaše veličanstvo, — je odvrnil Orlov s pre-sekanimi stavki — Če pridemo do mostu Kalinkina, je vaše veličanstvo rešeno... Tam stoji polk Ismajlov. Izgovorili boste par besed: Prišla ste, da se vržete v naročje svojih prijateljev. Car hoče umoriti vas in velikega kneza... Ob strani vam stoji možje, katere obožuje armada, Šuvalov in Razumovski.

Katarina je položila roko na njegovo ramo.

— In vi?

— Jaz bom senca vašega, carskega veličanstva.

Zopet je zrla ven na morje, na oblačke, ki so plavali po rožnatem nebu. — In ko bo garda prisegla?

— Bo povedla carinjo k mojemu zboru, k artileriji, — je odvrnil Orlov. — K možem, ki so stokrat zrlili smrti v oči, kjer so vsaka prsa okrašena z znaki hrabrosti. Vsi ti bodo spremljali vaše veličanstvo.

Njegov pogled je žarel, kot da vidi vizijo in njegove ustnice, ki so ravnokar še govorile trezne besede, so se pričele tresti.

— V sijaju žarkov jutranjega solca plapolajo svilena bandera, bleste svete slike in armada in narod se klanja vam, v spremstvu zvonov.

S silo se je obladal. — In potem se postavite na čelo čet proti carju...

— In če se ne posreči? — je vprašala malodušno.

— Potem vas odvedem v Oranienbaum. Tam čaka švedska ladja, ki vas bo odvedla na Dansko. Če nas ustavi, bom prisegel, da sem vas odvedel na povelje carja. Nato bo znala Evropa braniti vaše veličanstvo. Jaz pa...

— Vi? — je vprašala boječe.

Vrgel je glavo nazaj.

— Jaz ne pridem povsotev.

— Kaj vam dala srce teško? — je tožila z mokrimi očmi.

Stisnil je zobe tako trdno, da se je spasil njegov obraz.

— Jaz sem napravil svojo dedščino, — je rekel, — poveril dr-žavni denar ter tisočkrat nalagal in osleparil carja, ki me je ljubil. Zavrnil sem veleizdajstvo, zavedel armado, pretresel državo do temeljev. Krivava kazenska postava Rusije je prekrota, da bi našla primerno kazeno zame.

— Nikdar nisem odvomila o vas, — mu je odvrnila, z zadržanim ihtenjem v glasu, kar izdaja ljubezen ženske. — Vedno pa sem se izpraševala v dolgih nočeh brez spanja: — Zakaj ravna tako? Zakaj tepta v prah milost carja ter se izroča krvniku?

— Rekel sem že, — je odvrnil Orlov težko. — Jaz sovražim carja.

— In zakaj ga sovražite?

Kot zadet od kroglice se je zgrudil na tla ob njeni strani ter ji objel nogi.

— Katarina, — je zašepetala. — Katarina!

STO TISOČ FAŠISTOV V RIMSKEM KOLIZEJU

Pred kračim je govoril v starem rimskem kolizeju italijanski ministrski predsednik Mussolini. Njegov govor je poslušalo nad stotisoč fašistov. Govoril je s posebnega odra, ki ga vidite na balkonu v ozadju.

— Konečno, — zašepetala, kot omamljena od sreče in strahu. Ob njenem rojstvu je bila navzoča zlokobna rojenica, ki je vpletla bil v vsako nitko in tudi krog te ure je ovila nevarnost.

Pritisnil jo je k sebi. Kot deroča reka se je podil njegov govor.

— Nobena beseda ne more reči, Katarina, kako kriči moja duša po tebi. Odkar sem se prikril priklonil pred teboj, ko je bila posajena carska krona Rusije na tvojo glavo, sem brez prestanka koval železo, ki naj bi raztrgalo tvoje spono. In ko je legla noč na zemljo, sem ležal brez spanja na vroči postelji in moje hrepenenje me je poneslo k tebi.

Katarina se je sklonila k njemu navzdol.

— Upala sem nate, Gregor, v veselju in sovraštvu, v baržunu in bedi.

(Dalje prihodnjaki.)

FRANCE BEVK:

Cigani.

Ko sem videl cigane v zaporu, ki so hodili z naglimi koraki od stene do stene, se je obudil v meni spomin na Zupancičeve verze: *Dajti mi gosli, naj vam zaseiram, naj vam cigansko pesem zapojem, naj vam izpojem, kar v srcu je mojem, naj vam zaseiram, po čem jaz umiram.*

Naši cigani niso imeli gosli in uiso mogli z lokom izraziti svojih čustev ter izabiti strunam pretresljivih zvokov svoje duše. Bili so nemirni. V njih nemiru se je odražalo vse, kar jim je polnilo dušo. Navajeni proste narave, nenaveznani na spono sodobne kulture in civilizacije, so občutili težo ječe kot največjo grenkost svojega življenja. Njim je bila dežela premajhna, nebo prenizko in še gmanja pretesna. Zlaj pa so ždeli v ozki celici, ki jih je tiščala za vrat in njim ni dala dihati.

V svoji baržunasti, napol razefrani obleki so hodili križem kakor zveri v kletki. Drugim so darovali zamišljen nasmehe, samni pri sebi iso bili resni. Z rokami v žepih s pogledom uprtim v tla sa tavali od stene do stene, zdaj po eni poti, zdaj po drugi, kakor da iščejo izhoda.

Težka misel je vstajala vanje... Kakšna je bila ta misel? Odpor proti sili, ki jih je zvezala in jim je vzela vir življenja, ki je prostost. Cigan ima svojo postojenost in moralno; oni imajo tudi svoje zakone. Vse drugo je zanj smešno in krivično.

Nekdo je pomignil z glavo na cigana, ki je hitel z bežnimi koraki od vrat do okna in mislil vse dolge ure, kakor bi hotel s koraki in mislijo premakniti čas, ki mu je bil določen.

— "Kaj ima na vesti?"

Videl sem nekoč morilec, ki je z istim nemirnim molit celico in se ni nehal gristi v svojih mislih.

Kaznjenci so na taka vprašanja odgovarjali s humorjem in posebnimi izrazi.

— "Ta cigan?" so govorili. — "Vrv je pobral..." In čez nekaj časa: — "Konj pa je prišel za njim."

Ta dovtip je star, a v zaporih je vedno mlad in vselej se mu smejejo iznova.

— "In zaradi vrvi bo kaznovan?"

— "Ne zaradi vrvi, zaradi konja, čeprav je bil kriv konj in ne on."

Ko smo ob deževnih dneh stali pod štirikotno streho, ki je pokrivala vodnjak na dvorišču, so ga iz dolgočasja dražili:

— "Cigan, konj si ukradel."

Bili so dražljivci hujski tatje od njega in so se pri tem smejali, a cigan se je vendar razhudil. Njegova jeza ni bila niti za las podobna ogorčenju ljudi, ki se zavedajo, da so storili nekaj sramotnega in so se s tem izločili iz človeške družbe. Nagnil je glavo proti dražljivcu in ga je rahlo nahnul.

— "Kaj tebi mar, če sem kradel? Zato sem zaprt jaz, ne ti! Ti si zaprt za drugo!"

In ne vem, čemu se je na te besede nagnil prav do mene, rekoč: — "Kako pa hočete živeti, ako ne krade?"

Njegova besedica ni imela v sebi niti trohice humorja ali cinizma, bila je resna. Svojo živo misel in prepričanje je potrdil nasproti meni.

Na nas so vplivale te besede siljivo. Zasmejali smo se. Vendar je bila ta ciganova poštenost večja in lepša kakor drugih ljudi, ki se zavedajo, da ni prav, če kradejo, a kradejo vendarle.

Pritrdil sem mu in upam: da se nisem pregrešil. V sirovih obirih so ciganove besede se v navadnem življenju resnične. In te je bila vendar njegova vera, ki jo je prinesel na svet in v kateri je zrasel. Takrat sem si jedva medlo predstavljaj, s kakšnimi očmi gleda cigan človeške uredbe in kakšne je njegova sodba o njih, ki se postelje ni znal postlati in ni mogel zaspiti, ker ni ležal na goli, mrzli tla...

Zal mu je bilo brzokone le enega: bil je obsojen na dve leti in pol ječe. Vsa ta čas se bo moral pokoriti strogi disciplini in se zadovoljiti pod težo zakonov s kosom neba in z nekaj metri zemlje...

Mislil pa so zunaj in se ob njih smehljaj. Noga ne neha rotati iz kota v kot, kakor da si hoče s neumorno hojo pričarati neizmerno ravnino, ki je ne more prehoditi do večera in tudi ne vse naslednje dni...

Kako pa hočete živeti!...

DOMAČA ZDRAVILA

V zalogi imam jedline dišave, Knajpovo ječmenovo kavo in importirano domačo zdravilo, katere pripravila mgr. Knajp v knjigi —

DOMAČI ZDRAVNIK

Pišite po brezplačni cenik, v katerem je navedeno popisano vsaka rastlina za kaj se rabi.

V ceniku boste našli še mnogo drugih koristnih stvari.

Math. Pezdor

Box 772, City Hall Sta.

New York, N. Y.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT ST., NEW YORK

FRANK SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT ST., NEW YORK

FRANK SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT ST., NEW YORK

Kretanje parnikov - Shipping News

27. novembra:	Cleveland, Cherbourg, Hamburg, Hamburg, Cherbourg, Hamburg.
1. decembra:	Mauretania, Cherbourg; President Roosevelt, Cherbourg, Bremen.
2. decembra:	De Grasse, Havre; Westphalia, Hamburg; Luetzow, Bremen.
3. decembra:	Pres. Wilson, Trst.
4. decembra:	Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg.
8. decembra:	Carmania, Cherbourg; Muenchen, Cherbourg, Bremen.
9. decembra:	Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.
11. decembra:	Majestic, Cherbourg; Republic, Cherbourg, Bremen.
14. decembra:	Columbus, Cherbourg, Bremen.
15. decembra:	Berengaria, Cherbourg; La Savoie, Havre; President Harding, Cherbourg, Bremen.
22. decembra:	Rochambeau, Havre.
27. decembra:	Paris, Havre; Olympic, Cherbourg; Deutschland, Cherbourg, Hamburg.
29. decembra:	Berlin, Cherbourg, Bremen; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.
30. decembra:	Cleveland, Cherbourg, Hamburg.
1. januarja:	Majestic, Cherbourg.
6. januarja:	De Grasse, Havre; Hamburg, Cherbourg, Hamburg.
7. januarja:	Martha Washington, Trst.
8. januarja:	Berengaria, Cherbourg; France, Havre; Bremen, Cherbourg, Bremen.
12. januarja:	Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
15. januarja:	Paris, Havre; Aquitania, Cherbourg.
22. januarja:	Mauretania, Cherbourg; Republic, Cherbourg, Bremen; Stuttgart, Cherbourg, Bremen.
25. januarja:	Pres. Wilson, Trst.
27. januarja:	Rochambeau, Havre; Thuringia, Hamburg.
29. januarja:	Majestic, Cherbourg; France, Havre; Muenchen, Cherbourg, Bremen.

Trench Line
Compagnie Générale Transatlantique
FROM COVERED PIER TO COVERED PIER

SAMO ŠEST DNI PREKO
Z OGROMNIMI PARNIKI NA OLJE
PARIS 4. DECEMBRA -- 27. DECEM.

FRANCE 8. jan. — 29. jan.
HAVRE — PARISOVA PRISTANIŠČA
Kabine tretjega razreda z umivalniki in tekočo vodo za 2, 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in pijača.

19 STATE STREET NEW YORK
ALI LOKALNI AGENTJE

Veliki božični izleti
v
JUGOSLAVIJO

Največji parnik sveta.

Pridružite se skupinam svojih rojakov, ki potujejo do-
mov za božične praznike na naših velikih parnikih.
Trije izmed najboljših parnikov na svetu so priprav-
ljeni, da vas prevedejo v udobnosti po zmernih cenah.
V 3. razredu do ZAGREBA in nazaj \$306. in več
BEOGRADA in nazaj \$206.50 in več
soglasno s parnikom.

HOMERIC — 27. novembra
OLYMPIC — 4. decembra
MAJESTIC — 11. decembra
(Največji parnik na svetu.)

Potniki izvedeni bodo vsa spremenljiva ter vse uredili.
NADALJNI VELIKI PARNIKI ZA VAS
Belgenland, Lapland, Pennland, Zealand, Arabic, last
Red Star Črte, v Antwerp, Tedensko odplutja.

VI LAHKO DOBITE DOVOLJENJE
od vlade Združenih držav, da greste v stari kraj ter
zagotovijo, da se vrnete v Združene države. Vprašajte
vaše pooblaščenice agente ali —

WHITE STAR LINE
RED STAR LINE
1 Broadway. New York City

POZOR ROJAKI!

Prosti pouk glede državljan-
stva in priseljavanja je vsak čet-
ek in petek med 1. uro popoldne
in 10. uro zvečer v ljudski šoli
št. 62 Hester & Essex Street
New York City.

Vprašajte za zastopnika Legije
za Ameriško Državljanstvo.

ONIM, KI HOČEJO POSTATI
DRŽAVLJANI.

Foreign Language Information
Service in New Yorku je izdala
priročnik knjižico, ki je namenje-
na onim, kateri žele postati ame-
riški državljanji. Knjižica je pisa-
na v lahko razumljivi angleščini
ter vsebuje nakratko vse podatke
o državljanstvu. Stane 25 centov.
V zalogi jo ima knjigarna Glas
Naroda, 82 Cortlandt Street, New
York City.

KRANJSKE KLOBASE
želodce, suhe šunkke, plečeta, su-
ho prasetino s kožo, jezike, ve-
berca in sploh vse kar spada k
mesenini. Cena 40c pri po-
šiljavih od 10 lb. naprej; poštni
no plačam jaz. Pošiljam proti
poštnem povzetju ali denar na
prej.

JOHN KRAMER,
5301 St. Clair Ave., Cleveland, O

ZASTAVE

SVILENE AMERIŠKE, SLOVENSKE
IN HRVAŠKE
REGALJE, PREKORAMNICE, TRO-
BOJNICE, ZNAKE, UNIFORME ITD

Sigurno 25% ceneje kot drugod.
VICTOR NAVINŠEK,
331 GREEVE ST., CONEMAUGH, PA.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT ST., NEW YORK